

HLJ 2015

Helsingin seudun liikkumistutkimus 2012

Tutkimuksen tausta ja tavoitteet

Helsingin seudun asukkaiden liikkumistottumuksia tutkittiin syksyllä 2012 henkilöhaastatteluilla. Tavoitteena oli hankkia monipuolinen ja luotettava kuva asukkaiden liikkumisesta seudulla sekä tuottaa lähtöaineisto liikenne-ennustemallien pohjaksi. Liikenne-ennustemalleilla tehdään vaikutusarvioita, joita käytetään Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman HLJ 2015:n laadinnassa.

Tutkimukseen vastasi 5 177 Helsingin seudulla asuvaa, 7 vuotta täyttänyttä asukasta. Otos oli 14 220 henkilöä eli vastausprosentti oli 36. Vastaajilta kysyttiin puhelinhaastattelussa tiedot yhden arkipäivän aikana tehdyistä matkoista sekä taustatietoja. Haastatteluja tehtiin syyskuun alusta marraskuun puoliväliin.

Vastaavia liikkumistutkimuksia on tehty pääkaupunkiseudulla 1960-luvulta lähtien. Koko Helsingin seudun 14 kunnan alueella tutkimus tehtiin ensimmäisen kerran vuosina 2007 ja 2008. Tekstissä viitataan jatkossa vuodelle 2008 sekä vuoden 2007 että 2008 tutkimuksiin.

Raportti Helsingin seudun liikkumistutkimuksen tuloksista valmistuu vuoden 2013 lopussa ja on silloin saatavissa HSL:n internet-sivulta www.hsl.fi/julkaisut.

Tutkimusalue: Helsingin seudun 14 kuntaa.

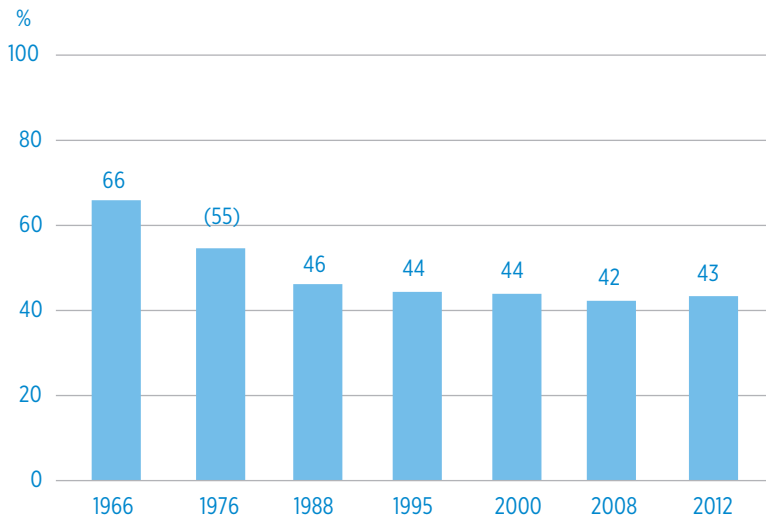

Ensimmäistä kertaa 50 vuoteen matkustaminen joukkoliikenteellä kasvaa pääkaupunkiseudulla nopeammin kuin yksityisautoilu

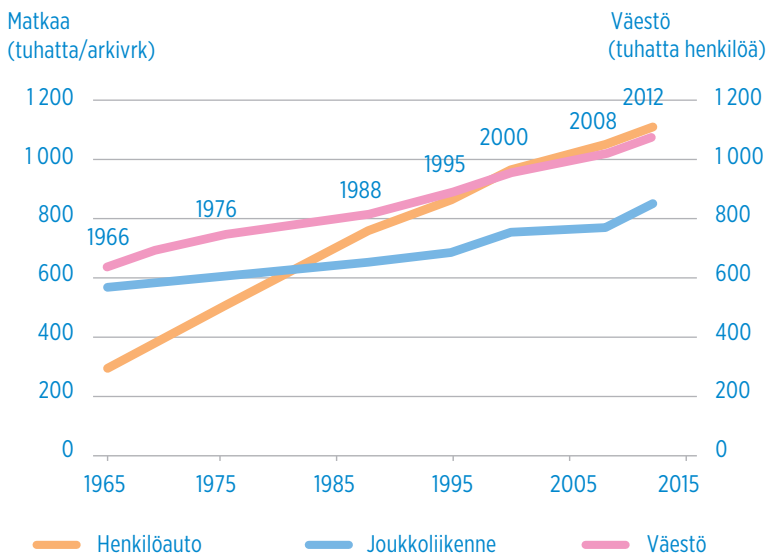
Lähes 50 vuoden tutkimusjakson aikana joukkoliikenteen osuus pääkaupunkiseudulla tehdyistä henkilöauto- ja joukkoliikennematkoista on jatkuvasti kasvanut, vaikka absoluuttiset matkustajamäärät ovat lisääntyneet. Trendiin on vaikuttanut yksityisautoilun voimakas lisääntyminen 1960-luvulta alkaen. Vuoden 2012 tutkimuksen mukaan näyttää kuitenkin siltä, että tämä kehitys on vihdoinkin päättynyt. Ensimmäistä kertaa koko tutkimushistorian aikana joukkoliikenteen osuus on kasvanut.

Joukkoliikenteen osuus

Joukkoliikenteen osuus pääkaupunkiseudun asukkaiden henkilöautolla ja joukkoliikenteellä seudulla tekemistä matkoista vuosina 1966–2012.

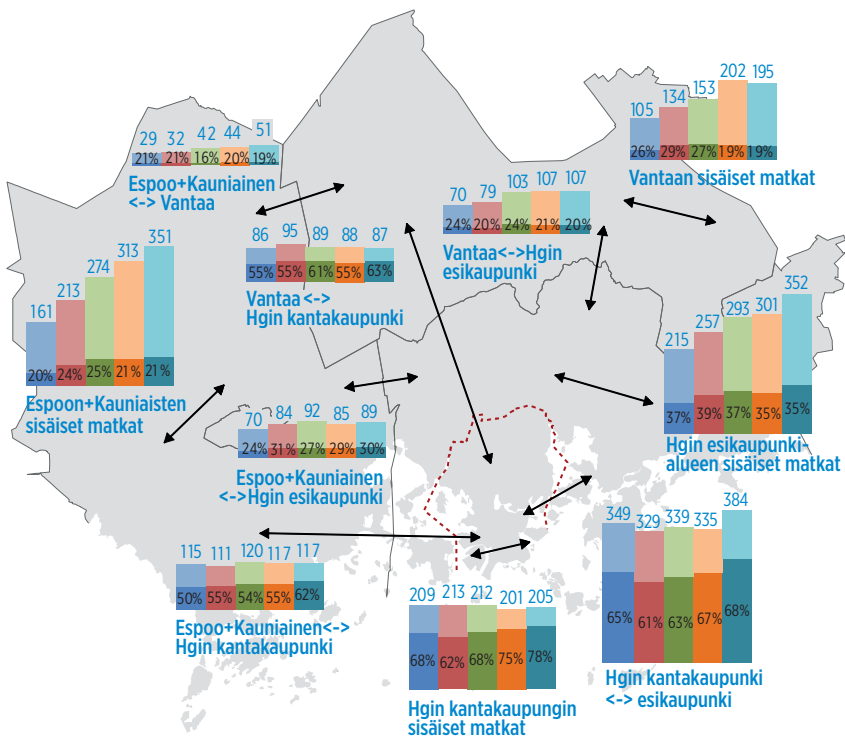
Pääkaupunkiseudun asukkaiden seudulla tekemien henkilöauto- ja joukkoliikennematkojen määrät sekä väestönmuutos vuosina 1966–2012 (tutkimusvuodet merkitty kuvaan).

Joukkoliikenne on henkilöautoa suositumpi kulkutapa Helsingin kantakaupungin alueella ja sinne suuntautuvilla matkoilla

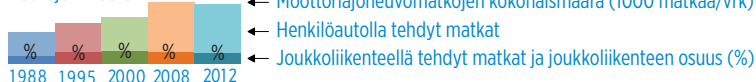
Pääkaupunkiseudun asukkaat matkustavat joukkoliikenteellä suhteellisesti eniten Helsingin kantakaupungin alueella sekä sinne suuntautuvilla matkoilla. Näillä matkoilla joukkoliikenteen suosio on viimeisten neljän vuoden aikana lisääntynyt entisestään. Helsingin kantakaupungin ja Vantaan välisillä matkoilla joukkoliikenteen osuus on kasvanut 8 prosenttiyksikköä ja kantakaupungin ja Espoon (mukaan lukien Kauniainen) välillä 7 prosenttiyksikköä. Kantakaupungin alueella tehdyillä matkoilla kasvu on 3 prosenttiyksikköä, mikä tarkoittaa, että 78 % alueen henkilöauto- ja joukkoliikennematkoista tehdään nykyään joukkoliikenteellä.

Joukkoliikenteellä ja henkilöautolla tehtyjen matkojen määrä on viime vuosikymmenien aikana kasvanut voimakkaasti Espoon (ml. Kauniainen) ja Vantaan alueilla sekä näiden kaupunkien välillä. Myös Helsingin esikaupunkialueella tehdyt matkat ovat jatkuvasti lisääntyneet. Vantaata lukuun ottamatta kasvu on jatkunut näillä alueilla myös viimeisten neljän vuoden ajan. Matkamäärien kasvuun on vaikuttanut alueiden asukas- ja työpaikkamäärien kasvu.

Aiemmasta trendistä poiketen matkojen määrä on vuoden 2008 jälkeen kasvanut huomattavasti myös Helsingin kantakaupungin ja esikaupunkialueiden välillä. Myös tätä selittää osittain asukasmäärän kasvu, joka on ollut Helsingissä vuoden 2008 jälkeen selvästi 2000-luvun alkua nopeampaa. Pieni vaikutus kasvuun on ollut myös vuoden 2009 alueliitoksella, jossa noin 2 000 asukkaan alue liitettiin Sipooa Helsinkiin.

Matkojen määrä

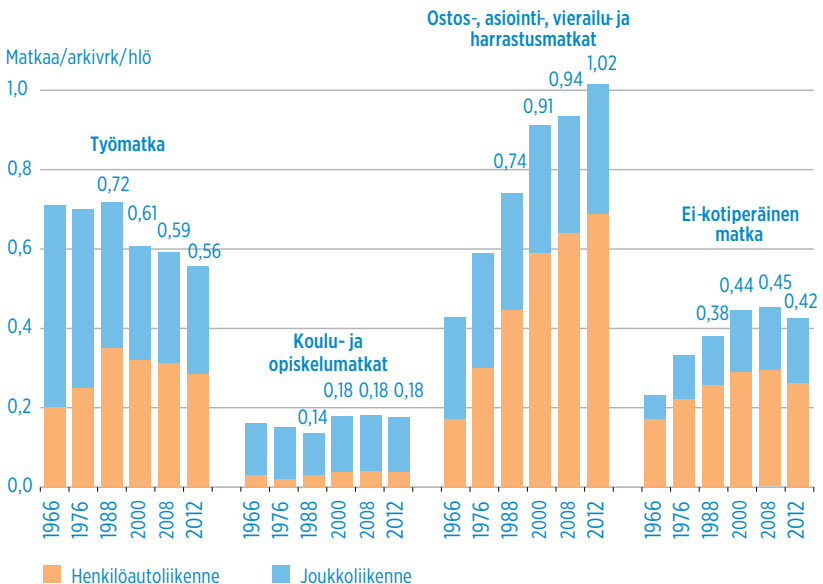

--- Helsingin kantakaupungin raja

Pääkaupunkiseudulla asuvien henkilöauto- ja joukkoliikennematkat (1 000 matkaa/vrk) sekä joukkoliikenteen osuus matkan suuntautumisen mukaan vuosina 1988–2012.

Ostos-, asiointi-, vierailu- ja harrastusmatkat lisääntyneet huomattavasti

Asukkaiden tekemien ostos-, asiointi-, vierailu- ja harrastusmatkojen määrä on kasvanut pääkaupunkiseudulla voimakkaasti lähes 50 vuoden ajan. Samalla joukkoliikenteen osuus näiden matkojen kulkumuotona on jatkuvasti pienentynyt. Vuosina 2008–2012 laskua ei kuitenkaan enää tapahtunut. Muissa matkaryhmissä kehitys on ollut hyvin erilaista. Koulu- ja opiskelumatkoja on tehty yhtä paljon, kun taas työmatkoja vähemmän. Työmatkojen määrään on vaikuttanut työssäkäyvien osuuden pieneneminen. Myös matkojen ketjuttamisella on merkitystä, sillä jos esimerkiksi töistä lähdetään suoraan ostoksille tai harrastuksiin, matka luokitellaan tutkimuksessa ryhmään ”ei-kotiperäinen matka”.

Pääkaupunkiseudun asukkaiden matkat joukkoliikenteellä ja henkilöautolla matkan tarkoituksen mukaan vuosina 1966–2012 (mukana sekä seudun sisäiset että ulkopuoliset matkat).

Ensimmäistä kertaa tutkimustietoa myös koko Helsingin seudun liikenteen kehityksestä

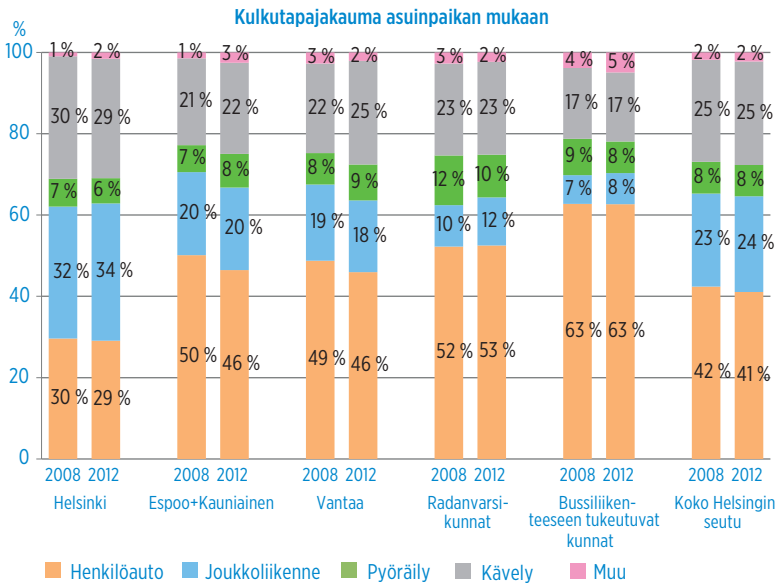
Vuosina 2008 ja 2012 liikkumistottumuksia tutkittiin koko Helsingin seudulla. Nyt on siis ensimmäistä kertaa mahdollista tarkastella pääkaupunkiseudun liiksäksi koko Helsingin seudun liikenteen kehitystä. Seuraavissa kuissa seudulla tehtyjen matkojen kulkutapaosuuksia vertaillaan oheisen aluejaon mukaisesti.

Tarkasteluissa käytetty aluejako.

Espoolaiset ja vantaalaiset kävelevät ja pyöräilevät aiempaa enemmän

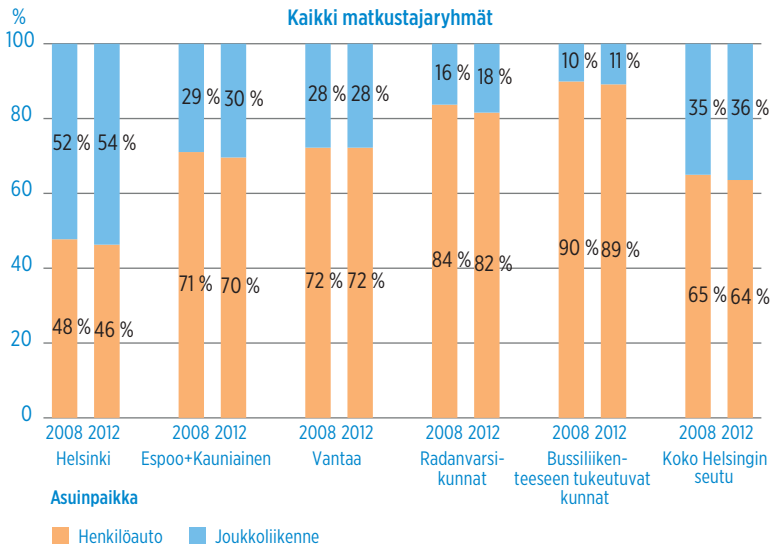
Kävelyn ja pyöräilyn osalta pääkaupunkiseutu ja kehyskunnat eivät eroa merkittävästi toisistaan. Pyöräilyn osuus on suurin radanvarsikunnissa ja pienin Helsingissä. Sen sijaan kävely on selvästi suosituinta Helsingissä. Espoossa (ml. Kauniainen) ja Vantaalla kävelyn ja pyöräilyn osuudet ovat viimeisten neljän vuoden aikana kasvaneet, muualla osuudet ovat pysyneet samana tai hieman pienentyneet.

*Helsingin seudun asukkaiden kulikutapajakauman kehitys seudulla tehdyillä matkoilla. Luokittelu matkan pääasiallisen kulutavan mukaan (*Muita kulutapoja ovat mm. taksit, pakettiauto ja mopo).*

Joukkoliikenteen osuus on kasvanut kaikilla muilla alueilla paitsi Vantaalla

Kun vertaillaan joukkoliikenne- ja henkilöautomatkojen määrien muutosta vuosina 2008 ja 2012, huomataan että joukkoliikenteen suosio on kasvanut vuodesta 2008 kaikilla muilla alueilla paitsi Vantaalla. Koko Helsingin seudun henkilöauto- ja joukkoliikennematkoista keskimäärin 36 % tehdään nyt joukkoliikenteellä.

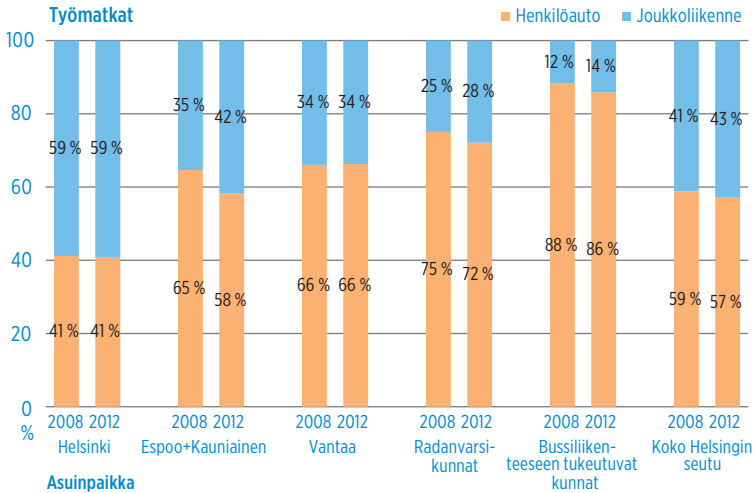

Helsingin seudun asukkaiden joukkoliikenne- ja henkilöautomatkat seudulla.

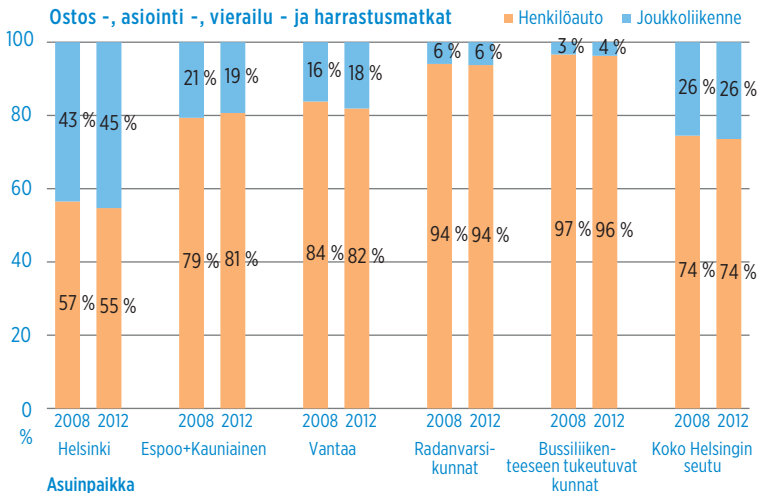
Seuraavien sivujen kuvasarjassa seudulla tehtyjä henkilöauto- ja joukkoliikennematkoja tarkastellaan asuinpaikan sekä eri taustatekijöiden ja matkaryhmi- en mukaan.

Yhä useampi espoolainen kulkee työmatkansa joukkoliikenteellä

Työmatkaliikenteessä joukkoliikenteen suosio on kasvanut erityisesti Espoos-
sa (ml. Kauniainen). Myös kehyskunnissa työmatkoja tehdään aiempaa enem-
män joukkoliikenteellä. Helsingiläiset ja vantaalaiset ovat sen sijaan valinneet
joukkoliikenteen entistä useammin vapaa-ajan matkoillaan.

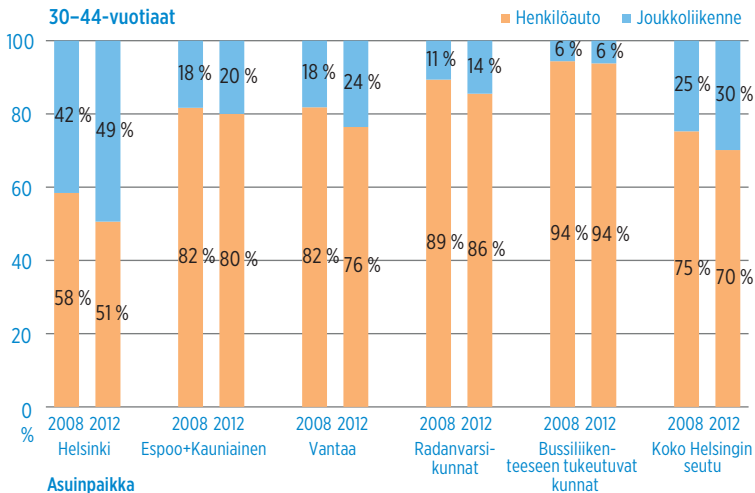
Helsingin seudun asukkaiden joukkoliikenne- ja henkilöautomatkat seudun sisäisillä työmatkoilla.

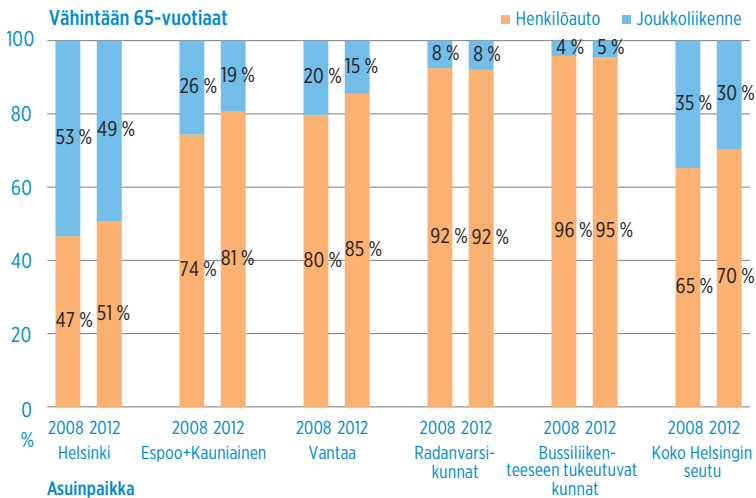
Helsingin seudun asukkaiden joukkoliikenne- ja henkilöautomatkat seudun sisäisillä vapaa-ajan matkoilla.

Joukkoliikenteen suosio on kasvanut huomattavasti nuorten aikuisten ja 30–44-vuotiaiden ikäryhmissä

Erityisesti 18–29-vuotiaat espoolaiset sekä 30–44-vuotiaat helsinkiläiset ja vantaalaiset valitsevat joukkoliikenteen selvästi aiempaa useammin. Sen sijaan 7–17-vuotiaiden ja vähintään 65-vuotiaiden joukkoliikenteen käyttö on vähentynyt.

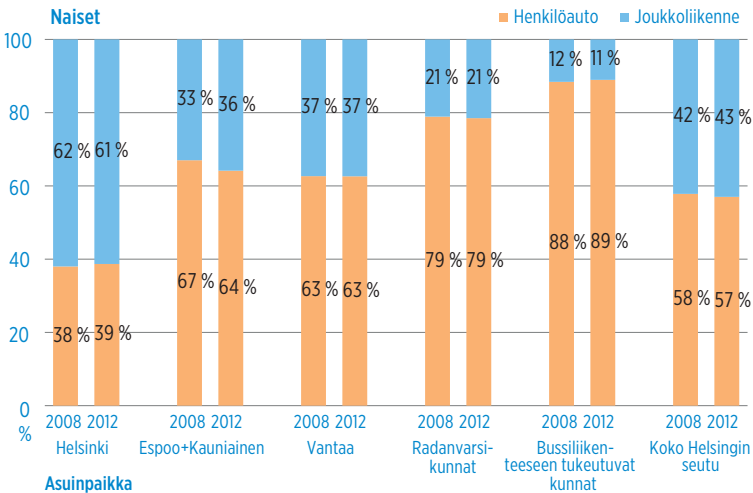
Helsingin seudulla asuvien 30–44-vuotiaiden joukkoliikenne- ja henkilöautomatkat seudulla.

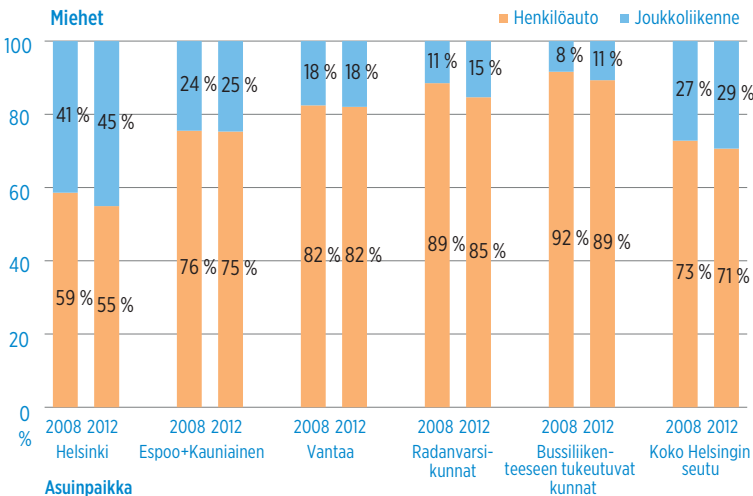
Helsingin seudulla asuvien vähintään 65-vuotiaiden joukkoliikenne- ja henkilöautomatkat seudulla.

Helsingissä ja kehyskunnissa miehet ovat kirineet joukkoliikenteen käytössä

Naiset ovat perinteisesti käyttäneet joukkoliikennettä miehiä enemmän. Helsingissä ja kehyskunnissa miehet ovat kuitenkin selvästi lisänneet joukkoliikenteen käyttöä, kun naisten osalta tilanne on pysynyt lähes ennallaan.

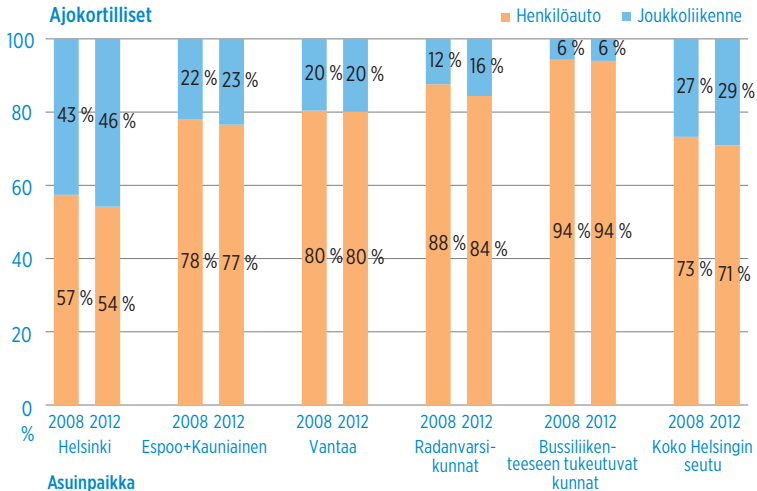
Helsingin seudulla asuvien naisten joukkoliikenne- ja henkilöautomatkat seudulla.

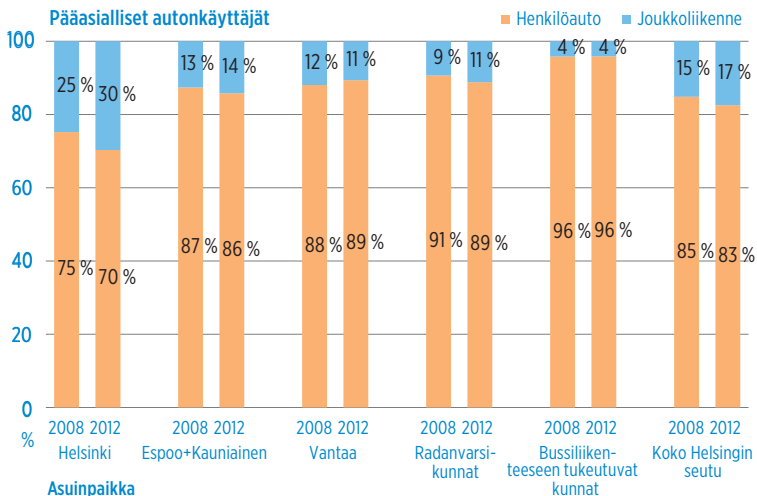
Helsingin seudulla asuvien miesten joukkoliikenne- ja henkilöautomatkat seudulla.

Ajokortin omistajat ja pääasiallisesti autoa käyttävät valitsevat entistä useammin joukkoliikenteen

Henkilöt, joilla ei ole ajokorttia ja autoa käytettävissään, kulkevat joukkoliikenteellä huomattavasti muita useammin. Helsingissä, Espoossa (ml. Kauniainen) ja radanvarsikunnissa joukkoliikenteen käyttöä ovat kuitenkin lisänneet myös henkilöt, joilla on ajokortti ja auto aina tai lähes aina käytettävissään.

Helsingin seudun ajokortillisten asukkaiden joukkoliikenne- ja henkilöautomatkat seudulla.

Helsingin seudulla asuvien pääasiallisten autonkäyttäjien (henkilöt, joilla on ajokortti ja mahdollisuus auton käyttöön aina tai lähes aina) joukkoliikenne- ja henkilöautomatkat seudulla.

05/2013 HLJ-tiivistelmä

HSL Helsingin seudun liikenne
HRT Helsingforsregionens trafik
HSL Helsinki Region Transport

Opastinsilta 6 A, Helsinki
PL 100, 00077 HSL
puh./tfn/tel. (09) 4766 4444

www.hsl.fi

